

DZIENNIK OSTROWSKI

JEDYNE PISMO CODZIENNE W POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSCE

Rok 4

Ostrów (Wlkp.), czwartek, dnia 20 lutego 1936 r.

Nr. 42

Terzy Gutsche

...ale ubezpieczenia społeczne!

Minister Jaszczolt, omawiając w komisjach budżetowych Sejmu i Senatu aktualną politykę Ministerstwa Opieki Społecznej, zaznaczył, że prowadzi się obecnie studia nad reformą ubezpieczeń społecznych, zmiana strukturalna obecnego systemu nie jest jednak w najbliższym czasie przewidziana.

Mamy więc okazję do prawdy, jak nastawa o ubezpieczeniu społecznym z 28 marca 1933 r. (t. zw. ustawa scaleniowa) wygląda w konfrontacji z rzeczywistością, po dłuższym funkcjonowaniu. Chcąc efekt należycie ocenić, musimy przywrócić się sytuacji finansowej b. Zakładów Ubezpieczeniowych. Obiektywnym źródłem jest w tej materii „SPRAWOZDANE” Specjalnej komisji dla spraw finansowych instytucji ubezpieczeń społecznych. (Warszawa, 1935 r., str. 365 i nb.). Sprawozdanie to zawiera szczegółowe zestawienia cyfrowe gospodarki finansowej poszczególnych b. zakładów; w rozdziale 4-ym zaś znajdujemy instruktywne uwagi i wnioski końcowe komisji. Czytamy w nim m. i. co następuje:

„Położenie majątkowe Kas Chorych (Ubezpieczalni) jest nader krytyczne, czego główną przyczyną tkwi zapewne w tem, że działalność ich od samego początku istnienia nie była oparta na racjonalnej kalkulacji. — Kasy Chorych, które następnie przekształcono na Ubezpieczalnie, nie były organizowane dostatecznie planowo, w sposób odpowiedni i często nie liczone się z możliwością wywiązania się w przyszłości ze swych zobowiązań“ (str. 363). „Znaczna część zaległości pracodawców jest zdaniem Komisji nieściągalna i należałoby dążyć do zasadniczych decyzji w kierunku rychłego zmniejszenia zaległości drogą umorzenia“.

W sprawie nieruchomości wypowiedziała Komisja następujące konkluzje: „Dane, z którymi Komisja miała sposobność zapoznać się, wskazują, że brak było stałych linii wytycznych w akcji budowania i nabywania nieruchomości, toteż gospodarstwo narodowe poniosło wielkie straty wskutek tej nieumiejętnej gospodarki funduszami publicznymi. (str. 364).

Jak bowiem wynika ze sprawozdania Komisji, znaczna ilość budynków, wskutek przeprowadzonej reorganizacji Kas Chorych znalazła się w miejscowościach, gdzie Kasy Chorych zostały zniszczone...“

I jeszcze: „Realność bilansów poszczególnych Ubezpieczalni, jak to podkreślono w sprawozdaniu, budzi poważne wątpliwości“.

Wnioski i uwagi, któreśmy powyżej za cytowali, są owocem żmudnych prac komisyjnych, które trwały od 23 sierpnia 1934 r. do 20 czerwca 1935 roku. W skład komisji wchodziła najpoważniejsi reprezentanci świata finansowego z prezesem PKO, dr. Gruberem na czele.

Wspomniane „Sprawozdanie” oświetla dostatecznie jasno i rzeczowo fatalne położenie finansowe b. Zakładów ubezpieczeniowych. W wielu dziedzinach gospodarka grosem publicznym była poniżej krytyki, a kontrola — zupełnie niewystarczająca. Opinia publiczna dopiero teraz, na podstawie Sprawozdania stanu finansowego instytucji ubezpieczeniowo-społecznych, znajduje potwierdzenie wysuwanych tak często krytyk i zastrzeżeń. Ale „cudotwórcy” ubezpieczeniowi byli stale głusi na objętkę: oni zawsze wszystko wiedzieli najlepiej. Teraz przynajmniej wiemy, jak wyglądały „rzeczy” b. dyrektorów Kas Chorych.

Ubezpieczalnie Społeczne muszą teraz oszczędzać. Pod tym kątem widzenia skonstruowana została ustawa scaleniowa. Sumy przeznaczone na lecnicstwo ograniczono już do minimum. Jeszcze nie koniec na tem. Dowiadujemy się bowiem, że pozycja wydatków ubezpieczalni na lecnicstwo (obecnie 62%) ma być obniżona jeszcze o 5%. Jak w tych warunkach wyglądać może praca le-

Bunt w armji hiszpańskiej

Paryż (Tel. wł.) Według wiadomości z Madrytu w kilku garnizonach w okolicach Madrytu wybuchł bunt wojskowy.

W ciągu nocy z wtorku na środę dokonano szeregu aresztowań, szczególnie wśród oficerów-lotników. M. in. aresztowany został general Franco Godego. W stolicy i innych miastach czynione są przygotowania do ogłoszenia stanu wyjątkowego. (m)

Rozruchy uliczne na prowincji

Madryt, 19. II. — Według komunikatu prezydium rady ministrów stan wyjątkowy ogłoszono w Saragossie, Walencji, Alicante i Murcii.

W Saragossie ogłoszono wczoraj strajk powszechny. Zrana robotnicy usiłowali zorganizować demonstrację pod hasłem żądania amnestji dla więźniów politycznych. Policja nie dopuściła do manifestacji, strzelając do tłumu. Ofiarą strzałów padł 1 zabity i 6 osób rannych, w tem 2 kobiety. Wszystkie

sklepy w mieście zamknięto. Dokonano licznych aresztowań wśród komunistów. Na ulicach krąży patrol, na placach i skrzyżowaniach ustawiono karabiny maszynowe.

W Walencji po ogłoszeniu stanu oblężenia, wojska zajęły wszystkie ważniejsze punkty miasta.

Rząd hiszpański ustępuje

Madryt (Tel. wł.) Spodziewają się tu lada chwila rozpoczęcia kryzysu rządowego.

ZWYCIESKA REWOLUCJA W PARAGWAJU

Pik. Franco na czele rewolucjonistów

ASUNCION, 19. II. — Rewolta która wybuchła przeciwko reżimowi prezydenta Aya a odniosła pełny sukces. Powstańcy całkowicie opanowali położenie w stolicy. Prezydent Aya a i wódz naczelny Estigarribia znany z wojny o Chaco, ukryli się na wieżowej budowli kanonierce. Niedługo potem prezydent Ayala złożył dymisję.

Po onegdajszych zwyciężonych walkach ulicznych z udziałem artylerji i kanonierek rzecznych. zapanował w stolicy spokój. Władze ob-

ywatelscy b. kombatanci, którzy na stanowisko prezydenta Paragwaju wysunął pik. Franco.

BUENOS AIRES, 19. II. — Według ostatnich nadeszłych wiadomości, rozruchy wojskowe w Asuncion, stolicy Paragwaju, nie mają charakteru komunistycznego. Są one raczej opozycją b. kombatantów przeciwko obecnym kandydatom na prezydenturę. Z granicy Paragwaju doniesiono, że general Estigarribia, b. dowódca armji w Chaco został wprawdzie uwieczony przez re-

wolucjonistów, lecz traktowany jest z należnym szacunkiem.

ASSUNCION 19. II. — Po ucieczce prezydenta Ayla wiceprezydent republiki podał się do dymisji. Dziś nad ranem powrócił z wygnania właściwy przywódca powstania, pik. Franco wygnany przed tygodniem spodzień podejrzeń o komunizm.

Dotychczasowy głównodowodzący sił powstańczych, pik. Smith, oddał się pod rozkazy pik. Franco.

Los gen. Estigarribia, dowódcy oddziałów przodowych, który podał się pik. Smithowi, jest dotychczas nieznaną.

Pik. Franco oświadczył iż powstanie wywołane jest niezadowolaniem całego kraju z prowadzonej przez rząd polityki zagranicznej. Istniało również w e'k'e niezadowolenie wśród b. kombatantów, którzy twierdzą, że rząd nie wypełnił zobowiązań im obywateli.

Ze wszystkich stron oświadczała, że przywódcy powstania nie sprzyjają bynajmniej komunizmowi. (m).

Nowy szef kancelarji cywilnej Pana Prezydenta R. P.

WARSZAWA, 19. II. — Jak nas informują, sprawa ustąpienia szefa kancelarji cywilnej Prezydenta Rzplitej, p. dr. Świeżawskiego, została już przesadzona.

Stanowisko to ma objąć dotychczasowy poseł polski w Budapeszcie, p. m'n. Łepkowski. Nawiasem dodajemy że p. m'n. Łepkowski przyjęty był w tych dniach przez P. Prezydenta na dłuższej audjencji.

P. m'n. Łepkowski obejmie swe stanowisko dopiero w marcu.

Nominację nowego szefa kancelarji cywilnej Prezydenta R. P. powitać można z najwyższym zadowoleniem. P. m'n. Łepkowski jest człowiekiem wielkiego rozumu i charakteru, który taktem, najwyższymi zaletami towarzyskimi i serdeczną prostotą potrafi zdobywać sobie ogólną sympatię. Należał do najbliższego otoczenia Marszałka Piłsudskiego w latach 1920—1923, gdy zajmował wyższe stanowisko w kancelarji cywilnej ówczesnego Naczelnika Państwa. Późtem przeszedł do służby dyplomatycznej w komisariacie generalnym R. P. w Gdańsku oraz w ambasadach w Moskwie i Waszyngtonie.

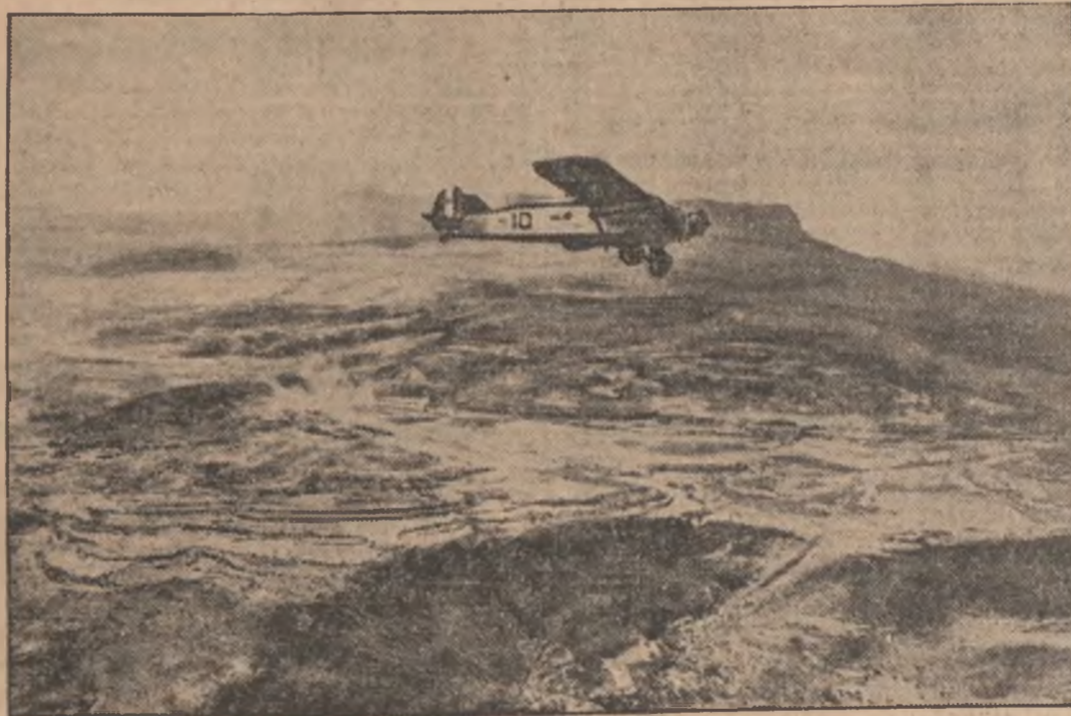
W roku 1931 został mianowany posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym w Budapeszcie, gdzie urzędowanie jego przypało na okres najtrudniejszy dla współpracy międzynarodowej w tej części Europy. Za jego urzędowania doszło do zbliżenia polsko-węgierskiego i do znacznej rozmowy Marszałka Piłsudskiego z premierem Goemboeszem. Jest więc p. m'n. dr. Stanisław Łepkowski jednym z naszych najwybitniejszych dyplomatów a powierzenie mu stanowiska szefa kancelarji Prezydenta R. P. świadczy o zaufaniu, jakie do niego mają najwyższe czynniki państwowe.

Warszawa liczy już 1.224.000 mieszkańców

Warszawa, 19. II. — Wedle danych Urzędu Statystycznego ludność zamieszkała w Warszawie (bez wojska skoszarowanego) osiągnęła na dzień 1 stycznia 1936 roku liczbę 1.224.242 osób.

BORYS BULGARSKI ODWIEDZI JUGOSŁAWIĘ

SOFJA 19. II. Prasa podaje bez komentarza wiadomość z Belgradu że król Borys trzeci odwiedzi Jugosławię. Prasa wita tę inicjatywę króla z zadowoleniem podkreślając że wizyta będzie miała bardzo korzystne skutki dla całokształtu zagadnień bałkańskich (PAT)

Akcja samolotów włoskich w Abisynji przybiera szczególnie gigantyczne rozmiary — jeśli wierzyć włoskim komunikatom — na froncie północnym. Na powyższej, niezwykle efektownej fotografii, widzimy włoski aparat niszczycielski przelatujący nad główną kwaterą negusa w Dessie. W głębi na lewo widać wieś, płonącą po zrzuconiu bomb zapalających.

karzy ubezpieczalni, nie trudno sobie wyobrazić. Nic tedy dziwnego, że Rada przy naczelnym lekarzu U. S. w Poznaniu energicznie zaprotestowała przeciw obniżeniu wydatków na cele lecznicze.

Jeżeli już mowa o lekarzach, to wspomnieć trzeba o „Wytycznych do umów z lekarzami „Ubezp. Społecznych”, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zaproponował Naczelnej Izbie Lekarskiej do przyjęcia. Ponieważ „wytyczne” zawierają szereg artykułów, uniemożliwiających lekarzom ubezpieczalni wykonywanie praktyki, ponadto zaś zawierają przepisy o niezłownym rozwiązaniu umowy, pozwalające na niebezpieczną interpretację, zostały „Wytyczne” uznane przez N. I. L. za niemożliwe do przyjęcia.

Nie wchodząc w szczegóły, możemy chy-

ba stwierdzić, że stanowisko zajęte przez ZUS. wobec lekarzy bynajmniej nie przyczyni się do usprawnienia aparatu ubezpieczeniowego.

Minister Jaszczolt zapowiedział w Izbach, że wielki nacisk kładzie się obecnie na uproszczenie, potanie i zwiększenie wydajności administracji. Cóż z tego, skoro w urzędowaniu instytucji ubezpieczeniowych tryb załatwiania np. odwołań jest niesłychanie powolny. Znamy wypadki, że rozstrzygnięcie odwołania w sprawie obowiązków ubezpieczenia nie zostało w Ubezpieczalni poznańskiej załatwione od połowy 1935 roku. Inne sprawy — jeszcze dłużej czekają. Naturalnie, że składki, pomimo nierozstrzygnięcia spornej kwestji trzeba płać. Chcemy wierzyć, że są to wypadki od-

sobnione, ale sumienna administracja ubezpieczeniowa nie powinna do takich zaniedbań dopuszczać. Wywołuje to przecież zupełnie zrozumiałe rozgorzyczenie wśród ubezpieczonych i pracodawców.

Przyznajemy zresztą, że wydziały U. S., pracujące w bezpośrednim kontakcie z publicznością, załatwiają obecnie sprawy sprawnie, szybko i — last not least — uprzejmie. Dlatego więc taka atmosfera i sposób załatwiania spraw nie może być również w innych instytucjach?

Naprawa ubezpieczeń obchodzi wszystkich ubezpieczonych, pracodawców, lekarzy i administrację ubezpieczeniową. I wspólnym tylko wysiłkiem zrealizowana być może reforma prawdziwa i skuteczna

Przekroju | Wieści ze świata

tem, że dają zatrudnienie żydom. Wylczono nazwiska 10 mieszkańców Sucholona m. im. Ant. Drzymały i innych. Nazwisko polskiej mieszkanki podano w transkrypcji niemieckiej. W samym afiszu hitlerowcy piszą, że niemieckie władze włączają dwunastu Żydów z Zalesia ze społeczności niemieckiej z żydami.

Zamach samobójczy bandyty

WIEDEN, 18. II. Sylwester Matuska, sprawca katastrofy kolejowej pod Białą Torbą, przebywający w więzieniu Stein, usiłował popełnić samobójstwo, czemu straż więzienna przeszkodziła.

Matuska po odbyciu kary w Austrii ma zostać wydany Węgrom, gdzie czeka go kara śmierci.

Wydalenie korespondenta pism niemieckich z Francji

PARYŻ, 18. II. „Matin” donosi, że władze francuskie odmówiły prawa pobytu niedawno przybyłemu z Berlina korespondentowi prasy narodowo-socjalistycznej Richardowi.

Parlament zamieniony na cyrk

BIALOGRÓD, 19. II. — Od szeregu dni parlament jugosłowiański jest widowiskiem karczemnych scen naskutek gwałtownych wystąpień oponentów. Wczorajsze posiedzenie Skupstiny również zostało przerwane naskutek obstrukcji opozycji która nie chciała dopuścić do głosowania nad wnioskiem ministra finansów, w sprawie przyśpieszenia rozpatrywania budżetu przez komisję finansową. Pomimo zarządzonej przerwy — obstrukcja wznowiła się tak, że przewodniczący zamknął posiedzenie. W przerwie powstała bójka, podczas której jeden deputowany odniósł lekkie rany (PAT).

Zycie Wielkopolski

Poznań.

KIEDY P. PREZES FERDYNAND ŚWITALSKI OPUŚCI POZNAŃ P. Prezydent Rzeczypospolitej w Białowieży podpisze dekret nominacyjny na wiceministra Skarbu

Jak się dowiadujemy dekret nominacyjny dotychczasowego prezesa Izby Skarbowej w Poznaniu p. Ferdynanda Świtalskiego został już wygotowany i zawieszono go do Białowieży, gdzie zostanie podpisany przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej, który bawi tam na polowaniu reprezentacyjnym.

Wyjazd p. min. Świtalskiego nastąpi z Poznania prawdopodobnie w niedzielę. P. min. Świtalski będzie jednak przez okres 6 tygodni dojeżdżał stale do Poznania celem ostatecznego uregulowania swych spraw, nie tylko

slużbowych, ale i społecznych.

Zanim przystąpimy do szerszego omówienia pięknego dorobku pracy p. min. Świtalskiego w Poznaniu, już dziś stwierdzamy, że Wielkopolska żegna go z serdecznym żalem. Dał się bowiem poznać nie tylko jako wybitny skarbowiec rozumiejący dobrze potrzeby życia gospodarczego ale także jako wybitny działacz społeczny. Trudno będzie zapełnić lukę, jaka powstanie po Jego odejściu na tak zaszczytne stanowisko.

KUPIECTWO POZNAŃSKIE POSTANOWIŁO

czynnie współpracować z Komitetem Pomocy dla Bezrobotnych

W związku z Tygodniem Pomocy dla Bezrobotnych zorganizowane kupiectwo chrześcijańskie zwołało na dzień wczorajszy nadzwyczajne zebranie w Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. M. Piłsudskiego.

Obrodam przewodniczył prezes Władysław Majewicz który w przemówieniu swym podkreślił iż zebranie ma na celu omówienie dokładne sprawy sprężystego zorganizowania akcji niesienia pomocy bezrobotnym przez poznańskie kupiectwo. Zgromadzenie kupcy — mówił prezes Majewicz — wobec tak ważnego zagadnienia jakiem jest bezrobocie nie mogą zajmować biernego stanowiska, lecz winni czynnie wystąpić do łagodzenia tej klęski społecznej.

W wyniku obrad zebrani kupcy postanowili niezwłocznie przystąpić do czynnej akcji. By już w piątek nadchodzący zgromadzić pewien fundusz i przekazać go Komitetowi Pomocy dla Bezrobotnych.

Na czele głównego Komitetu Kupieckiego Pomocy dla Bezrobotnych stanęli prezes Kalamajski Stefan Wozniak Franciszek i Majewicz Władysław. Na kwestarzy wybrano następujących członków Zw. Tow. Kupieckiego:

Barekowskiego Tomkowiaka. Szostaka. Romanowskiego. Matuszk ewicza W Dybieckiego. Czepczyńskiego. Michalaka Bydłowskiego Kasprowicza. Mroczka. Sobczaka. St Schulza. M Kowalskiego St Kalamajskiego. Fr. Wozniaka. Gromadzińskiego. W Janczewskiego. W Lisiewicza. Płotkę Roesslera. Drobnika Szymandera. Grzeszkowiaka. Kujawę Górskiego. Rotnickiego Okopińskiego Dulera Podbielskiego. Rymarowicza i Lewandowskiego. Wspomniani kwestarzy-kupcy wyposażeni będą w specjalne listy zbioru i upoważnienia. Odwiedzać oni będą tylko kupców którzy w zrozumieniu ważności akcji, przychylnie zapewne przyjmować będą kwestarzy i złożyć odpowiedni datki w gotówce lub towary. Ponieważ kupiec poznański dał już niejednokrotnie dowód, gdy chodziło o ofiarność i tym razem w niesieniu pomocy, nie pozostanie na szarym końcu. Zarząd Zw. Tow. Kup. zwrócił się zatem osobnymi odezwami do wszystkich towarzyszy kupieckich by na rzecz bezrobotnych złożyli pewne kwoty na ręce zarządu Zw. Tow. Kup. Osobno jeszcze personel kupiecki wyległ na ulice miasta z puszkami. (d)

UJĘTY W WĄGRÓWCU LEJMANOWICZ

znajduje się już w poznańskim więzieniu

Do więzienia śledczego w Poznaniu przywieziono z Wągrówca zbiegłego na chwilę przed aresztowaniem pokątnego doradcę i zawodowego dostarczyciela fałszywych świadków Czesława Lejmanowicza. Ujęła go policja wągrowiecka naskutek rozesłanych radiogramów w mieszkaniu przyjaciela przestępcy, gdzie się ukrywał. W chwili gdy policja weszła przemocą do mieszkania Lejmanowicz usiłował ponownie uciec, wyskakując oknem. Wpadł jednak wprost w ramiona posterunkowców, uokowanego w ogrózie.

Wczoraj sędzia śledczy przesłuchiwał Lejmanowicza. Na zapytanie sędziego czemu uciekł z gmachu sądu, Lejmanowicz zaczął opowiadać o córce chorej, którą gwałtownie pragnął zobaczyć w szpitalu.

BEZROBOTNI ŻĄDAJĄ PODWYŻSZENIA DNI PRACY

Wolsztyn. Tak już donosiliśmy w jednym z poprzednich numerów naszego pisma bezrobotni w Wolsztynie wysunęli pod adresem władz lokalnych i województwa żądanie podwyższenia dni pracy. Należy to zrobić, aby bezrobotni mogli zarobić na życie. W Wolsztynie jest 300 bezrobotnych. W Wolsztynie jest 300 bezrobotnych. W Wolsztynie jest 300 bezrobotnych.

— Przecież pan wogóle do szpitala nie zaglądał.

— No tak, nie poszedłem — Lejmanowicz siłił się na łyzy — bo dowiedziałem się o jej bezna i jejnym stanie. Dalej opowiadał, że stracił zupełnie głowę i nawet nie bardzo zdaje sobie sprawę dlaczego uciekł. Nie zaszkodziło, że w chwilę po tem przesłuchiwaniu zabawił się w obrońcę.

— Panie sędzio, proszę nie robić przykrości po rąnkowemu, któremu powierzona była cała nade mną!

Obecnie sprawę Lejmanowicza przejął prokurator S.O. p. Marski. Przystępca będzie opowiadać już nie tylko za namawiając świadków do krzywoprzysięstwa ale i za ucieczką ze Sądu.

W Gdyni donoszą: wskutek słabych obrotów pomarańczami w pierwszej połowie lutego, magazyny gdyńskie są pełne pomarańcz.

Gdynia przepelniona pomarańczami

W chwili obecnej w magazynach portowych w Gdyni znajduje się: 42,900 skrzyń pomarańcz palestyńskich i 29,050 skrzyń pomarańcz hiszpańskich.

O nadużycia w oddziałach wojskowych

Z Krakowa donoszą: W sądzie okręgowym rozpoczął się proces w sprawie nadużyć, dokonanych w kilku krakowskich oddziałach wojskowych na sumę 397 tys. zł. Wojskowi, zamieszani w sprawę nadużyć, ukarani zostali już przez sądy wojskowe, obecnie zaś miały stanąć przed sądem osoby cywilne zamieszane w aferę, tj. urzędnicy szefostwa intendyentury Michał Ritter i Franciszek Szewczyk oraz emerytowany starszy sierżant Józef Koniar. Przed samą rozprawą nadeszła wiadomość, że oskarżony Franciszek Szewczyk zmarł nagle na udar serca w więzieniu śledczym około godz. 8-ej rano. Wobec tego sprawę sp. Szewczyka umorzono a proces rozpoczął się tylko przeciw 2 pozostałym oskarżonym, którzy nie przyznają się do winy. Obwinieni są oni o fabrykowanie fikcyjnych rachunków i nazwisk — t. zw. „martwych dusz”. Rozprawa rozpisana jest na 4 dni.

Oblała narzeczonego wrzącym smalcem

Onegdaj w sądzie okręgowym w Łodzi rozpoczął się sensacyjny proces o zabójstwo 30-letniego Perca Elenburga.

16 listopada 1934 roku znaleziono na ulicy Narutowicza 56. Elenburga w stanie bardzo ciężkim. Lekarz pogotowia stwierdził poparzenie całego ciała. Elenburg zmarł w szpitalu w Rodogoszczu, zeznając przed śmiercią, że oblała go wrzącym smalcem 15-letnia Chaja Junkierówna oraz jej matka i przyjaciółka Elenburga 34-letnia Ryfka Junkierowa, w obecności jej braci Ieka i Chila Szwerów oraz Szlamy Działowskiego.

Krytycznego dnia Elenburg przybył do mieszkania Junkierowej, gdzie w wyniku awantury, przyczem Chaja Junkierówna oblała śpiącego w łóżku Elenburga przygotowanym w tym celu wrzącym smalcem. Junkierowa zakneblowała narzeczonemu usta bracia jej trzymali go za ręce i nogi, a córka oblewała go wrzącym smalcem.

Wyrok zapadnie wkrótce. Sad dokonał wizji lokalnej na miejscu zbrodni.

Nie zrozumiano uczelnych zamiarów malarza

Z Warszawy donoszą: Artysta malarz Wacław Chapeau-Walenk, szukając wzorów do pejzażu, udał się na łąki czerniakowskie i zaprosił do pozowania spotkaną na łące 14-letnią dziewczynkę. Scenę pozowania zauważył ojciec dziewczyny, Józef Lamprych. Przypuszczając, że malarz demoralizuje córkę, zbliżył się i wymierzył artyście w twarz. Zaraz zbiegli się inni ludzie, przypuszczając, że przyłapano tu czatującą na nieletnie dziewczęta zbrojnicę, — dowie go pobili, tak że p. Chapeau-Walenk leżał 4 tygodnie w szpitalu. Sprawy sądu, Józef Lamprych, Stanisław Adamiak, Antoni Jurewicz i Antoni Byk stanęli przed sądem. Wszyscy utrzymują, że stawiają dynie w obronie moralności publicznej.

Niezwykle wymowne plakaty p. hitlerowskiej

KATOWICE, 19. II. — W powiecie Strzelce na Śląsku opolskim, rozważano afisze partii hitlerowskiej w języku niemieckim, wymieniające nazwiska 300 tysięcy przeważnie Polaków, uznanych za wrogów ojczyzny i rasy. Zdrada tych Polaków

„POPULARNOŚĆ” STALINA

Niema chyba na świecie mocniejszego władcy, niż Stalin. „Czerwony car” Rosji. Nie znaczy to jednak wcale, żeby był popularny i cieszył się miłością swoich poddanych. Jest to raczej „popularność” odwrotnie proporcjonalna do jego potęgi.

Tak przynajmniej sędzić można z rozmaitych złośliwych bardzo dowcipów i kawałów, które krążą po Rosji na temat Stalina. Ponieważ w państwie Sowieckim wszelka myśl wolna jest stłumiona, krytyka niedozwolona, prasa skrupowana, więc zmysł krytyczny i satyryczny manifestuje się w tych niecenzuralnych anegdotach, które ludzie opowiadają sobie na ucho i to z wielką ostrożnością, aby nie zaalarmować czujnego ucha G. P. U., bo wówczas grozi najsurowsza represja.

Czego życzą Rosjanie Stalinowi najbardziej? Odpowiada na to następująca dość makabryczna anegdota:

Klijent wchodzi do sklepu i żąda fotografii przywódców rewolucji. Na to sprzedawca: — Oto moi „Lenin na trybunie”, „Woroszyłowa na koniu”. „Kalinina przy plugu”... — A czy nie macie przypadkiem „Stalina w grobie”?

Inna odmiana tej anegdoty brzmi następująco:

— Czy są portrety przywódców?

— Oto Lenin, tu Stalin, dalej Kalinin i Motolow...

— To wszystko?

— Mamy ich jeszcze razem w grupie?

— A co jeszcze?

— Oto naprz. Lenin w swoim mauzoleum.

— A czy niema przypakowo wszystkich razem w grupie i to zdruzu w mauzoleum?

Jeszcze inny kawał. puszczonej zapewne w kurs przez lewą i prawą opozycję, zgniecioną i wytopioną bezlitośnie przez Stalina, podkreśla różnicę pomiędzy Leninem i Stalinem:

— Dlaczego w trumnie Lenina jest szklane okienko?

— A żeby za każdym nowym dekretem Stalina można było zobaczyć, czy Lenin z oburzenia nie porwał się w grobie.

Klasyczny sposób wyszydzenia Stalina polega na swoistem odgadnięciu inicjałów skróconych nazw organizacji komunistycznych i instytucyj państwowych. Tego rodzaju satyra jest nie do przecenienia na obcy język, ale pewne wyobrażenie może dać następujący typowy przykład:

Oficjalna nazwa państwa Sowieckiego Z. S. F. R. R. po rosyjsku S. S. S. R. Otóż satyra sowiecka biera z tego „Smert Stalina Spasiet Rosiju”, co po polsku „Śmierć Stalina zbawi Rosję”.

Taką jest popularność Stalina. Warto zauważyć kawały, które opowiadano kiedyś na temat Stalina i Trockiego, nie posiadają ani w części tego samego charakteru, co anegdota dotycząca Stalina.

Przebiega z nich wyraźna nienawiść i Stalin wie, że jest niecierpiący. Oto dlaczego wszystkie przemówienia na wiecach i okolicznościowe artykuły w prasie kończą się obowiązkowo wyrażeniem miłości i podziwu dla niego. Jednakże wszystkie pochwały na rozkaz zgóry nie sprawiają już oddawna w masach żadnego wrażenia i wywołują skutek raczej odwrotny od zamierzony.

(K)

